
Strzelno ^[1]

Submitted by admin on Sun, 2016-04-10 22:40

Strzelno – miasto z 5,8 tys. mieszkańców, położone na pograniczu Kujaw i Wielkopolski. Osada od XII wieku należała do klasztoru Norbertanów w Trzemesznie, którzy około 1170 roku założyli w Strzelnie klasztor żeński – Norbertanek. W 1356 roku osada otrzymała prawa miejskie i świetnie się rozwijała, stanowiąc ośrodek dóbr klasztornych. W XVII i XVIII wieku miasto było centrum kultury muzycznej. Po 1772 roku władze pruskie przejęły majątek kościelny a w 1837 roku skasowały klasztor. Po powstaniu wielkopolskim 1918 – 1919 miasto odzyskało niepodległość.

Najważniejsze obiekty historyczne położone są na wzgórzu św. Wojciecha, położonym 300 m na wschód od rynku. Jest to przede wszystkim romański zespół klasztorny Norbertanek z kościołem Świętej Trójcy, zbudowany po 1170 roku. Kościół wzniesiono z kostki granitowej a jego fundatorem był Piotr Wszeborowicz możnowładca kujawski, który również sprowadził Norbertanki. Świątynia w późniejszych czasach została przebudowana, najpierw w duchu gotyckim a następnie w XVIII wieku w stylu barokowym. Na wyjątkową uwagę zasługują 4 kolumny romańskie, które rozdzielają nawę główną od naw bocznych. Oryginalne kolumny romańskie z około 1170 roku wykute w piaskowcu przedstawiają: od wejścia pierwsza z prawej jest spiralnie żłobkowana, z lewej strony kolumna jest całkowicie wygładzona, aczkolwiek pierwotnie była na niej polichromia. Na drugiej kolumnie po prawej stronie wyrzeźbione są postacie – symbolizujące cnoty ludzkie, natomiast po lewej stronie na kolumnie występują postacie – symbole wad i występków ludzkich. W nawach bocznych kościoła znajduje się szereg nagrobków, płyt i rzeźb pochodzących głównie z XVII i XVIII wieku. Budynek klasztorny pochodzi z końca XII wieku, wielokrotnie był przebudowywany. W okresie powstania styczniowego w latach 1863 – 1864 klasztor przeznaczono na szpital powstańczy. W kilku pomieszczeniach są eksponowane tympanony (wewnętrzne powierzchnie z płaskorzeźbami, umieszczone nad portalem), detale architektoniczne, części rzeźb oraz znaleziska pozyskane podczas prac archeologicznych, architektonicznych oraz budowlanych. Obok zespołu klasztornego znajduje się najśłynniejsza budowla miasta – romańska rotunda św. Prokopa, pochodząca z przełomu XII i XIII wieku, wzniesiona z granitowego kamienia ciosanego. Skromne i surowe wnętrze rotundy – budowli na planie koła zdobią rzeźby barokowe oraz romańska krypta. W narożniku rynku i ul. 15 Grudnia, na budynku znajduje się pamiątkowa tablica poświęcona pamięci Alberta Abrahama Michelsona (1852 – 1931) wybitnego fizyka amerykańskiego, urodzonego w Strzelnie.